

MARINADA

EN MARTÍ ROGER CROSA

Martí Roger i Crosa

Nasqué el 5 d'Abril de 1867. Cursà a Figueres el Batxillerat, i a Barcelona la carrera de lleis amb gran brillantesa. Tota sa vida fou consagrada al nacionalisme. Company d'en Prat de la Riba, Duran i Ventosa, Verdaguer i Callís, amb ells figurà en la fundació del Centre Escolar Catalanista. Recordant la joventut, retreia sempre l'esmentat senyor Verdaguer que En Roger excel·lia en els estudis de Dret Civil. També juntà son vot en la promulgació de les Bases de Manresa.

Una malaltia sofrida a poc d'haver-se doctorat a Madrid i la circumstància de posseir negoci el seu pare, l'apartaren de l'exercici de la carrera de Dret en que tant s'era distingit.

Volgué catalanitzar el moviment polític federal de son districte, i, en l'absoluta impossibilitat de realitzar-ho, ja no curà d'altres assumptes sinó del negoci, emprant sos lleures en l'estudi d'obres de dret i sociològiques, sempre en la tranquil·litat de la llar.

En tots els moviments intel·lectuals de la vila de Palamós figurà el seu nom, com no podia menys d'esser. Col·laborà en *El Semanario*; fou l'ànima dels primers Jocs Florals celebrats en 1891; dirigí *La Senyera*, publicació literària deguda de vegades íntegrament a sa ploma, i últimament, figurava també com un dels directors de la revista literària MARINADA.

Ses aficions artístiques sortien de l'esfera literària. Fervent enamorat de la música, ajustà els seus amics i quants volgueren seguir-lo per a formar un chor que no pogué arrelar-se. Amb condicions intuïtives componia motets religiosos i sardanes.

Era natural que per sos estudis fos requerit a dirigir el Jutjat Municipal. En varies etapes ho realitzà acompanyant sa labor a la d'atendre amb sos consells quants n'eren sol·licitants. Figurà també com a regidor de l'Ajuntament de sa vila, passant després a la Presidència de la Cambra de Comerç, càrrec que ha vingut exercint fins a sa mort. Tal Presidència l'induí a produir treballs econòmics per a Assemblees de Cambres de Comerç, per a reunions d'elements surers, per a Assemblees de Productors agrícoles, treballs qui, en conjunt, formarien una obra interessant i suggestiva, testimoni de les qualitats del finat en qüestions mercantils i econòmiques.

Sa característica principal, però, era sa disposició als estudis sociològics i històrics. Admirable fruit ne fou la notable obra *Els tipus socials de la indústria suro-tapera*, publicada en 1910, que li valgué gran premi i el títol de Soci de Mèrit de l'Econòmica d'Amics del País de Barcelona. Hi agermanà la seva amor a la sociologia i a la indústria tapera.

A poc de publicada la referida obra, estampà a Barcelona un estudi

sobre la *Gènesi de la Monarquia Catalana*, amb la qual obtingué la felicitació dels erudits i l'apreci popular.

L'avenç del catalanisme reclamà també la seva representació. En 1913, els seus correligionaris el presentaren com a candidat per a Diputat provincial. No eixí triomfant llavors, però sí i amb triomf esplèndid en 1917. Complí el seu càrrec amb zel i amb el goig propi de tocar la realitat de l'ideal, abraçat tota la vida.

Deixa una obra pòstuma sobre l'*Educació* que MARINADA publicarà.

La diversitat de les seves aptituds el movia, doncs, en esferes diverses. Arreu féu germinar simpaties i amistats.

Records històrics

El sentiment de pàtria, que es manifesta per l'amor al país en que es viu, considerant-lo no sols com un tros de terra sinó tenint en compte la íntima relació que existeix entre el poble i la naturalesa, seria un sentiment estret i mesquí, si només se referís al present: no tindria la força necessària per imposar-se quan les circumstàncies ho reclamen, si al estat actual no s'hi unís el passat que n'és la causa.

Per això sempre que s'apel·la al patriotisme per sortir de les situacions difícils, se fa memòria dels fets gloriosos del passat, per afermar més en el cor del poble el sentiment de pàtria.

La història és als pobles el que la experiència és a l'individu. Les nacions que aixís ho comprenen donen importància extraordinària als estudis històrics, estenent-los tot el possible perquè arribin a tot el poble d'una manera complerta, encara que elemental.

Entre nosaltres no es dona a la història la importància que li correspon, per açò, amés de que la instrucció està tan poc estesa, solament quan és necessari l'esforç del patriotisme, s'entera gran part del poble de les glòries del passat.

I encara no de totes, perquè, ensenyant-se només, que una història truncada, se prescindeix casi sempre de retreure el passat gloriós de les regions que abans dels Reis Catòlics no formaven part de la corona de Castella.

Sentireu a parlar de l'Espanya de Pelayo i del Cid, però quasi mai vos nomenaran la Espanya d'En Jaume el Conqueridor i d'En Pere el dels francesos. I no obstant els aragonesos i els catalans, els valencians i els mallorquins, estem orgullosos d'aquestos dos monarques, com ho estem d'En Muntaner i En Ramon Llull, de N^o Ausias March i En Fivaller.

Avui, com en altres ocasions, ha passat i passa el mateix, amb la sola diferència que les glòries que s'evoquen són totes d'una època en que l'Es-

panya era un tot polític. Abans no hi havia a Espanya altra marina que la de la Corona d'Aragó, i els fets gloriosos de que avui conve fer memòria han d'ésser relacionats amb la marina.

Els catalans admirem les proeses que es feren a Lepanto i a Trafalgar; reconeixem la vàlua del Marquès de Santa Cruz, de l'Oquendo, d'En Gravi-na i de tants altres: però tenim també en nostra història altres fets i altres homes que mereixen se els dediqui un record.

Aquesta és la causa de que en aquest article parli d'alguns fets de la marina catalana en una de ses èpoques més glorioses: en temps de Pere el Gran.

*
* *

Poc temps després d'haver la nació catalana donat fe de sa existència, ocorregué a Europa el renaixement de la vida municipal. Les ciutats italianes del litoral, estenent cada dia son comerç per protegir-lo contra els pirates sarraïns que s'havien ensenyorejat del Mediterrani, es convertiren en verdaderes potències marítimes.

Barcelona, afavorida per sa posició, fou també ciutat comercial i els seus comtes, que després foren Reis d'Aragó, contribuïren a protegir la navegació, arribant d'aquesta manera a fer de Catalunya una potència marítima ja des del temps del gran Ramon Berenguer III. Sa unió amb Aragó la feu encara més forta, i fou la base de l'engrandiment del nou estat. Per matrimonis formaren part d'ell alguns comtats de l'altre banda dels Pirineus, i per l'esforç del gran Jaume I entraren en la confederació Mallorca i València. Perquè és de notar que aquells monarques no volien que un estat fos absorbit pels altres, ni els pobles tampoc ho haurien volgut, i aquest principi autonòmic el respectaven fins tractant-se de països conquerits.

En Jaume I, un dels reis més grans del món, notable no sols en la guerra, sino també com a legislador i governant, posà la corona aragonesa a tanta altura, que tothom cregué que era impossible de sostenir-li. En Pere III els demostrà lo contrari.

¡I de quína manera ho feu! Sostenint davant l'Europa, que la Corona aragonesa reclamava lloc d'honor: demostrant els que el poble era digne de sos reis, i tenia virtualitat pròpia per a fer sentir sa influència en la política general.

Son regnat fou curt, pero tant o més gloriós que el de son pare. Començà possant a ratlla els grans magnats, no resignats a reconèixer la superioritat del poder real, ni les llibertats de les ciutats i viles a que els havia obligat el Conqueridor; s'embarcà després per a l'Àfrica, on sos cavallers feren les més grans proeses. Cridat pels siciliens, qui no volien Carles d'Anjou, tragué els francesos de la illa essent-ne aclamat Rei pel poble.

El d'Anjou no es resignà i aleshores començà aquella espantosa guerra

en que's juntaren contra Pere el gran; el Sant Pare, el Rei de França i el Rei de les Dues Sicílies.

Un altre Rei i un altre poble haurien desesperat: alguns serrains del regne de València estaven sublevats; els nobles aragonesos exigien la confirmació dels privilegis: el Rei de Castella també movia brega, i al mateix temps, un numerós exèrcit francès amenaçava atravessar els Pirineus.

El Rei donà compliment a tot; ordenà l'interior, pactà amb Castella i encara fou a temps d'anar al coll de Panissar abans que l'exèrcit francès hagués pogut passar. No pogué privar-li el pas que efectuà pel coll de la Maçana, per un camí que uns monjos mostraren al Rei Francès, qui arribà fins a Girona on s'aturà per sitiar la dita ciutat.

Mentrestant, en les aigües de Sicília, els barcos del Rei d'Aragó manats per En Roger de Llúria, combatien contra els d'En Carles de Anjou sortint sempre vencedors.

Els enemics reien primer en saber que les nostres galeres volien combatre amb les d'ells, considerant que era una bogeria, mes després en veurer el mal parats que en sortien ja canviaren d'opinió.

Seria molt llarg de contar els molts i molts combats que en aquelles aigües tingueren lloc. En Roger de Llúria, després d'haver pres Liper, desbaratà 37 galeres que havien sortit de Nàpols i en prengué 25. L'infant En Jaume derrotà N'Agustí Davalla, qui manava 20 galeres, En Llúria costejà tota la Calàbria, posant la por a tot arreu: prengué el fill major del Rei Carles i rescatà la germana de la reina Constança, continuant son passeig sempre triomfant.

Entretant el Rei de França envià la seva armada a la costa de Catalunya, per a obrar en combinació amb l'exèrcit de terra. Per combatre-la, tenia Pere el Gran molt poques galeres, que no volia que entressin en batalla, esperant les de Sicília: però corsaris de València, Barcelona, Tarragona, Alacant i d'altres llocs anaven costejant i fugint de l'armada francesa, feien presa de barques i altres vaixells que carregats de viandes i robes venien de Marsella i altres ports per proveir l'exèrcit francès. En Ramon Marquet i En Berenguer Mallol, veient que els corsaris feien tan bones preses, demanaren al Rei que els deixés anar contra l'armada francesa; en esser-los concedit, sortiren amb 11 galeres amb les quals en desbarataren 24 del Rei de França, fent presoner l'almirall En Guillem de Lodeva.

En Roger de Llúria, que de Messina vingué amb 66 galeres, trobà en les Formigues l'armada francesa; en prengué 54; quinze de paisans que havien anat a terra foren destruïdes, i les altres, entre les quals n'hi havia 16 de genoveses, fugiren.

En Ramon Marquet i en Berenguer Mallol s'ajuntaren amb l'almirall, qui els manà que anessin a Palamós i a Sant Feliu a recollir totes les naus que trobessin, mentres ell se dirigí a Roses on s'apoderà de 25 galeres enemigues que allà estaven, i recobrà la vila. La victòria en mar i en terra fou completa pel Rei d'Aragó.

En aquella època fou quan en Llúria diuen que pronuncià aquelles famoses paraules: ni els peixos se gosaran alçar de la mar si no porten la senyera del Rei d'Aragó.

Motius tenia per a parlar aixís: en tots els combats havia sortir sempre vencedor; poques o moltes, les naus enemigues mai conseguiren abaixar l'escut de les quatre barres.

Serïa necessari per a donar compte dels fets grans d'aquell regnat, tenir la inspiració dels poetes: les cròniques que d'ell parlen semblen verdaderes epopeies.

Les glòries d'aquell temps no es degueren sols al monarca: Rei i poble formaven un sol tot: els animava un mateix esperit, el de la pàtria. Per xo la confederació aragonesa conserva tot son esplendor fins a la unió amb Castella.

Amb el descobriment d'En Colom el món deixà de ser mediterrani: Catalunya havia complert sa missió. Tinguem presents ses glòries per a animar sos fills i les imitin.

MARTÍ ROGER I CROSA.

* * *

Per més que hom sab que és llei de natura que tot quan naix ha de morir, seria lògic que essent un principi inquebrantable, quan hom sofreix la pèrdua d'alguna persona estimada, tinguéssim la suficient resignació, però no sol ésser aixís: el cor domina la pensa i solament el transcurs del temps logra apaivagar en part el sentiment que ocasiona la pèrdua d'un ser volgut, però no borra pas de la memòria el record del desaparegut, si aquest durant la seva existència se n'és fet mereixedor. Aquest cas, el tenim ara amb la mort de l'estimadíssim amic i company de causa En Martí Roger i Crosa.

En Martí Roger, era una personalitat de gran relleu i prestigi, tan en la comarca Empordanesa com en el restant de Catalunya, i això fa que no necessita pas lloances de cap mena, ni que s'estampi son nom en periòdics, perquè els bons patricis en servem grats records; però hom no pot pas resistir mantes vegades de fer esment del molt que valia i la manca que ens farà l'amic Roger en els moments presents, en els quals més se necessiten homes de cor noble, de clara intel·ligència i de ferma voluntat, per a resoldre els grans i difícils problemes que han quedat plantejats en finalitzar aquesta horrorosa guerra, que no solament ha fet trontollar el món, sinó que també ha deixat tots els pobles en una situació tan greu i delicada, que forçosament se fa imprescindible una reorganització fonda en tots els ordres de la vida, a fi de posar a la pràctica totes les idealitats modernes que reclama la humanitat. Per això és de dordre que homes d'una acrisolada honradesa

política i de unes excel·lents qualitats culturals com reunia En Martí Roger, no pugui ocupar el lloc que li estava destinat.

Amb la mort de l'amic del cor En Martí Roger, la vila de Palamós ha perdut un dels seus fills més preclars, la Lliga Nacionalista del Baix-Empordà, un company estimadíssim i Catalunya, un dels seus més entusiastes defensors.

VICTORIÀ PUJADAS

President de la Lliga Nacionalista del B. E.

A la mort d'En Martí Roger

De sobres conegueres d'aquest mon de misèria
la falsetat dels homes de cor empedreït;
per això deslligant-se de la fràgil matèria
a les regions més pures volà el teu esperit.

Amb tu hem perdut nosaltres per sempre un company noble,
Catalunya un apòstol, un cap l'Agrupació,
un paladí les lletres, un lluitador el poble,
la causa un entusiasta, la Patria un campió.

Encar que avui la pèrdua plorem amb greu recança,
la mort inesperada no ens causa desconhort;
podrem de sa presència sentir-ne l'enyorança,
però viurà en nosaltres per sempre el teu record.

JOAN BTA. CAMÓS

L'amic

En l'època ja llunyana de la nostra juvenesa convisquérem junts durant alguns anys en la mateixa dispesa i durant aquell temps ell ens presidia a la taula il·lustrant-nos i dirigint-nos en les nostres discussions amb aquell seu posat modest que tant li esqueia; i és que ja aleshores era un bon estudiant el que després havia de resultar tan bon mestre.

En aquell temps venturós de les meves referències ja lluitàvem i treballàvem per la causa i per la llibertat de la nostra estimada Mare, i és per això que jo li deia—rara coincidència—en tornar de Barcelona en el mateix tren, el 17 de Novembre de l'any passat, després de haver assistit plegats a la festa unànim i esplèndida del plebiscit en què reclamàrem dels Governos de Madrid l'Autonomia integral de Catalunya, amb els nostres cors assadal·lats d'amor, de desitjos i d'esperances d'aconseguir-la ben aviat. «Ara sí

que ja podem morir tranquils i satisfets, perquè per pocs dies que visquem ja haurem vist implantada a la nostra Pàtria l'Autonomia per tants anys sospirada». Qui havia de dir-me en aquells instants en que sentiem tan viva satisfacció que ell, en Martí, pobre amic meu, no havia pas de veure-la ni disfrutar-la?

Amb la mort d'En Martí han perdut Palamós, Girona i Catalunya entera un fill preclar i un excel·lent patrici.

A. DE QUINTANA I SERRA

En la mort de nostre President En Martí Roger

Traidora sort,
callada mort,
com te n'emportes les persones!
ton mal instint
tria sovint
les més volgudes i més bones!

Te endús amics
pobres i rics
que amb mala traça els esculleixes,
joves i vells
poc saben elis
si prens els bons i els mals els deixes.

A orfes petits
i a vells rendits
molts cops els prens la companyia;
sembla que vols
deixar-los sols
per amarga'ls-hi l'agonia

Els qui quedem,
enc que plorem
dels nostres plors no te n'adones;
¡callada mort,
traidora sort,
com te n'emportes les persones!

.

L'Agrupació,
sent greu dolô

per vostra pèrdua afligida.
Company fidel,
és nostre anhel
que a dalt del cel
pogueu gaudir l'eterna vida.

LL. BARCELÓ I BOU.

Animes excelses

Si l'hora de la mort és el resultant de tota la vida; si una triomfal perdurabilitat és el premi de l'existència corpòria, l'hora de la mort d'En Martí Roger entremig dels horrors i dels dols que suposa, malgrat ells, havia de ser una bella hora; i la seva existència de la vida futura anirà auriolada pels esplendors d'aquella «major naixença» que besllumen les ànimes excelses.

En Martí Roger era això: una ànima excelsa.

Perquè En Martí Roger era abans que tot un *home inefable*, que vol dir un home que porta als ulls dipòsits de bondat, que els llavis desgranen somriures, que el seu esperit és un llac d'aigües apacibles amb riberes ufanes i planes, sense que mai la passió *tumultuosa* remogui la seva transrència.

Per això En Roger era inefable, però també era home d'intensos *enamoraments*. Era un idealista en tota cosa, fins en política, que en ser-ho devegades, és un fantasieig. Catalunya ho sap bé fins on arribaven els enamoraments del malaguanyat amic!

Per aquest idealisme En Martí Roger era un jove, a pesar del temps i de les cabòries de la vida, i aquesta qualitat és d'una excel·lència tal, que ella sola és una apologia. En Martí Roger era jove i la seva joventut tenia clarors de festa i llençava aromes de bàlsams i plantes odorants.

Inefable, idealista, jove. Veus-aquí les tres diferencials de les ànimes excelses. Aixís era En Maragall, aixís En Prat, aixís el Bisbe Torres— a ells s'assemblava En Martí Roger. —

Per això En Martí Roger passa a l'Olimp de Catalunya on els Eneas hi gaudeixen la visió i la paraula de l'ombra dels Morts de la Pàtria.

Per això també pot aplicar-se an En Martí Roger, aquells versos d'un altre home excels, En Casas i Amigó:

*Quan tantes esperances el cor tanca
Que trist és el morir!
Que trist és veure caure de la branca
La novella flor blanca
D'un almetller gelat a mig florir!!*

La joventut de l'esperit és sempre una flor novella.

J. DE CAMPS ARBOIX

Girona, Gener de 1919.

Record

El personal d'aquesta casa, on des de la seva fundació ve estam-pant-se MARINADA, amb dol al cor fa constar son profund sentiment per la pèrdua del seu malaurat Director i principal col·laborador En Martí Roger i Crosa (q. a. c. s.), del qui durant molt temps sentirà l'alè del seu valios impuls i enyorarà aquella ilimitada familiaritat agermanada amb tanta il·lustració quan prodigava els seus amplis coneixements a quants teniem la sort de tractar-lo. Quant el bem a manca i quant difícilment serà reemplaçat!

En desitjar a la seva família li serveixi de lenitiu a son dolor el molt que també ploreem tant sensible pèrdua, li transmetem l'expressió del nostre condol, fent-ho particularment a son estimat germà, En Miquel Roger i Crosa, tan benivolgut i apreciat pel personal tot d'aquests tallers i Direcció.

IMPREMTA LLORENS CASTELLÓ

A la mort de mon amat oncle

S'és marcida ja eixa branca
de l'arbre de mos passats
on tenien vida franca
l'amor i la fe plegats.

Sota ses frondoses rames
ja no hi tindran més recer
ni ses tres branques germanes
ni els rebrots d'aqueix planter.

S'és marcida al bo de veure
son somni realitzat,
quan florida anava a treure
l'arbre que havia plantat.

De l'amor a nostra terra,
nostre cel i nostra mar,
a la Reina de la Serra,
a l'escon de nostra llar...

Aqueixa llavor sagrada
que un dia vares plantar
recorrent la teva aimada
del Pirineu fins al pla.

Còm no l'has vista florida?
per què tan prompte t'has mort?
per què has deixada la vida
ans de veure la *claror*?

Més no acaba amb l'agonia
la vida pel cor que cr
sinó que és l'auba d'un dia
sens fi, als braços de Déu.

I allà, vius prop de Maria
que amb el nom de Montserrat
li demanes nit i dia
per la Pàtria que has aimat.

I d'allà veuràs el dia
que esperaves amb encís
¡Quina festa i alegria
no fareu al Paradís!

Barcelona, 10 - 1 - 19.

CARME FERRAN I ROGER.

La mort del germà

La mort d'un pit germà percudeix nostre cor dolorosament. Acuden tots els records de tendreses que el temps semblava haver esmassats. Noves amors fonen suaument la convivència de la germandor. Nova amor, nova llar. La germandor segueix unida amb llaçada tendra; però cada membre té a son front nova ruta eixamplada, on les notes d'antiga tendresa hi sonen com els llunyans afalacs maternals.

En la mort de mon germà tots els records de la sua convivència m'assalten el cor i tant més l'adoleixen quant més dolça és l'evocació. Quin fons de ventura, ja boirosa de tan llunyana, s'aixeca del passat!

En Martí fou el meu primer mestre de nacionalisme: en sos llibres d'estudi vaig llegir; en sos escrits vaig aprendre, i amb les seves relacions polítiques i intel·lectuals jo, petit, petit, ja hi feia coneixença.

Una mateixa afició, per ell en mi de segur impulsada, ens unia íntima-

ment: la música. Notes de Beethoven solemnitzaven el nostre estudi i l'omplien d'una amenitat encantadora.

Els veïns no podien saber quin dels dos germans feia música, que a ambdós ens plaïa tocar les mateixes inspiracions.

Viatges d'art, viatges de joventut en què la meva adolescència era salvaguardada pel braç tutelar del germà gran! Com adoloriu el meu cor de tan festosa que és la recordança!

El treball quotidià en el negoci per defensar els interessos comuns també pren lloc en l'evocació del temps viscut. I en mig de tot apareix, com el brançal de nostra germanor perfecta, la compenetració en catalanitzar el nostre poble. Era tal la nostra dèria, ja bronzejada pels fracassos de les primeres temptatives, que només havia un de parlar, per treballar ambdós a l'obra. Així ens trobarem de bracet ensenyant català i Història de Catalunya a aquells qui en fossin desitjosos; per ço ens trobarem, costat per costat, en les obres intel·lectuals com MARINADA n'és prova, i per ço en l'Agrupació Catalanista ajuntarem esforços i sacrificis per assolir la idealitat flamejant en la nostra ànima, de tota la vida. Déu ha volgut que no veiés el triomf definitiu. Gaudidor de la glòria eterna, sabrà, sens dubte, el gaudi de la pàtria alliberada.

MIQUEL ROGER I CROSA

Crònica local

El cronista ha d'escriure amb dolor. L'hòrrida *grippe* qui tants estrages ha causat, ens ha fet perdre En Martí Roger, un dels directors de MARINADA. A sa memòria és el present número consagrat. Ell fou qui escrigué les notes necrològiques de les figures rellevants suara finades. Com és trist de pensar que ja no podem tenir el seu valuós concurs! Va finir el 20 de Desembre, confortada la seva ànima amb els auxilis espirituals. L'acte de son enterrament fou un dol gran, revelador de les simpaties amb què el finat comptava. La Mancomunitat, en l'assemblea escaiguda el jorn de sa mort, feu constar son dol, i el President delegà sa representació a l'alcalde de nostra vila. Per tal coincidència, no pogueren venir els Diputats al fúnebre honrament; acudiren, en nom de la Diputació, el Secretari Sr. Roca i els lletrats Srs. Elps i Veray; les entitats nacionalistes de S. Feliu de Guixols i La Bisbal hi eren representades pels senyors Vinyas i Casamiquela, respectivament; Baix-Empordà, pel senyor Ganiguer; En Martí Bisbe dugué el nom de l'Ajuntament de Palafrugell; l'Ajuntament de la nostra vila hi assistí en corporació. Seguien la Junta de la Cambra de Comerç, la Junta i socis de l'Agrupació Catalanista i en mig de l'ajust d'amistat se destacava la delicada honra dels deixebles de català, concorrents a l'Agrupació, qui enpunyaven bonica corona de roses. El R. P. Blanc de S. Feliu de Guixols, en l'elogi fúnebre, féu ressaltar les amors del finat per Déu, per la família, per la pàtria. En els solemnes fune-

erals, concorregudíssims, hi prengué part la Capella de la Seu de Girona, dirigida per Mn. Miquel Rué. Amb elements de l'Orfeó Aucellada, formant massa nodrida, cantaren el Requiem de Perosi i amb els de l'Escolania cantaren el requiem gregorià. Les persones meritíssimes, traspassades recentment, no són poques, per dissort: El professor En Manuel Garangé, mort a la flor de la vida; l'Escola Graduada i Autoritats s'endolaren intensament. Totes les Autoritats també se revestiren de dol en la mort del Tinent de la Guàrdia Civil Don Francisco González i Santaella. Han mort fabricant el Sr. Vehí, el propietari Sr. Funallet, el contractista d'obres Sr. Bota, l'ex-fabricant Sr. Barnach, l'esposa del fabricant Sr. Ribera. Durant alguns jorns, previ acord de la Corporació Municipal al qual benvolent hi accedí el Sr. Rector, deixaren de tocar a mort les campanes. A Cassà de la Selva morí Mossèn Xavier Carbó i Maimí, estimadíssim col·laborador de MARINADA. Tinguin la glòria eterna tots els finats.

Els dols ha privat de concurrència les festes. La festa religiosa a la Parròquia, consagrada a la Puríssima, veié encara una gernació relativament important. Hi predicà el P. Gabriel de Tarragona. La senyoreta Amèrica P. Boy, llavors resident entre nosaltres, lluí sa esplèndida veu cantant boniques melodies. També cantà la senyora del mestre Ferrer. En la diada de la Verge, l'escolania, dirigida per Mn. Albert Figa, interpretà amb ajust la missa a una veu de Brunet.

Creix i se generalitza l'afició a l'art dramàtic. El Centre Econòmic munta un escenari. La societat *Germanor* del Centre Federal oferí *La mare eterna* i *El meu criat*, figurant-hi amb gran acceptació els senyors Riera, Sistach, Quintana, Plaja, Juera i Coll. Com sempre, comptaren amb el preat concurs de la senyoreta Vilaseca.

Totes les societats dedicades a l'art teatral s'agermanaren per realitzar plausible homenatge a l'aficionat En Genís Riera, excel·lent i popular apuntador, amb motiu de les seves noces. La societat *Germanor* interpretà *La festa dels aucells*; l'Agrupació Lírica, *Gente bien*; la societat X, *Un cop d'Estat*, i la Secció de l'Agrupació Catalanista, *La malaltia de moda*. L'Orfeó Aucellada hi col·laborà cantant els seus solistes melodies.

En el Cine Carmen actua, de poc, un sextet; així els dos Cines actualment rivalitzen en pel·lícules i música. Es una millora. En quant a música, cal anunciar els propòsits de reconstitució de l'antic chor «El Progrés». El President de l'Orfeó «Aucellada» és nomenat membre de la Comissió de Gestió Econòmica de la Germanor d'Orfeons. Amb plaer llegim que nostre compatriota en Manel Ribas i Potau ha fundat un Centre Català a Lisboa i que, amb tal motiu, vingué a Catalunya a parlar amb En Cambó. És nomenat President de la Germanor «La Unió Palamosina» En Josep Martinench.

En l'impremta on és estampada la nostra Revista augmenta el treball. Ara compta amb una secció femenil.

De la rifa de Nadal sols caigueren tres sorts petites. Abans de les festes, passaren per esta vila investigadors industrials.

Moviment del port durant el mes de Desembre de 1918

ENTRADES		TONELATGES	SORTIDES		TONELATGES
Vapors	10	11.099	Vapors	10	11.099
Barcos de vela	27	1970	Barcos de vela	26	1.951

Operacions de la Caixa d'Estalvis Mes de Desembre

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegres	Quantitats pagades	Llibretes noves
42	837	19	4224'45	1

Estació pluviomètrica

Aigua recollida durant el mes de Desembre: 0 mm.

Registre civil

Mes de Desembre

Naixements: 1. Agustí Sarrat i Forné.—2. Angela Vill i Sais.—3. Joan Puig i Sureda.—4. Narcís Corominola i Vidal.—5. Josep Condom i Gratacós.—6. Maria del Carmen Marull i Hernández.

Innomenats: 1. Pallí i Roig.—Camp i Montoliu.

Defuncions: 1. Armengol Gich i Vidal, 29 anys.—2. Esteve Rotllan i Serra, 31 anys.—3. Guillem Galceran i Balmes, 26 anys.—4. Manel Garanger i Lladó, 32 anys.—5. Gabriela Moreno i Martínez, 25 anys.—6. Antònia Solà i Vilató, 75 anys.—7. Francesc González Santaella, 43 anys.—8. Josep Bahí i Carreras, 52 anys.—9. Josep Sánchez i Pereira, 22 anys.—10. Antònia Mill Montaner 5 anys.—11. Maria Carr i Bonney, 80 anys.—12. Neus Guíes i Seguí, 11 anys.—13. Rosa Ferrer i Poch, 3 mesos.—14. Joana Marull i Artigas, 31 anys.—15. Maria Turró i Bacalla, 16 mesos.—16. Pietat Castelló i Bassa, 31 anys.—17. Victòria Felp i Risech, 13 mesos.—18. Martí Roger i Crosa, 51 anys.—19. Salvador Bota i Palahí, 58 anys.—20. Narcís Vergoñós i Roura, 56 anys.—21. Maria Daviu i Sobrepera, 20 anys.—22. Carme Gubert i Llenas, 56 anys.—23. Elisa Pons i Cané, 7 anys.—24. Josep Barnach i Ge'abert, 75 anys.

Matrimonis: 1. Agustí Tur i Pujol amb Elisa Morató i Sureda.—2. Jaume Gafarot i Pi amb Llum Saló Masllorens.—3. Martí Ricart i Fonalleras amb Teresa Gispert Barnés.—4. Joan Brugat i Ribera amb Ampar Roig i Marull.—5. Vicens Moliner i Salvador amb Marta Amir i Serra.

CICLES SANROMÀ

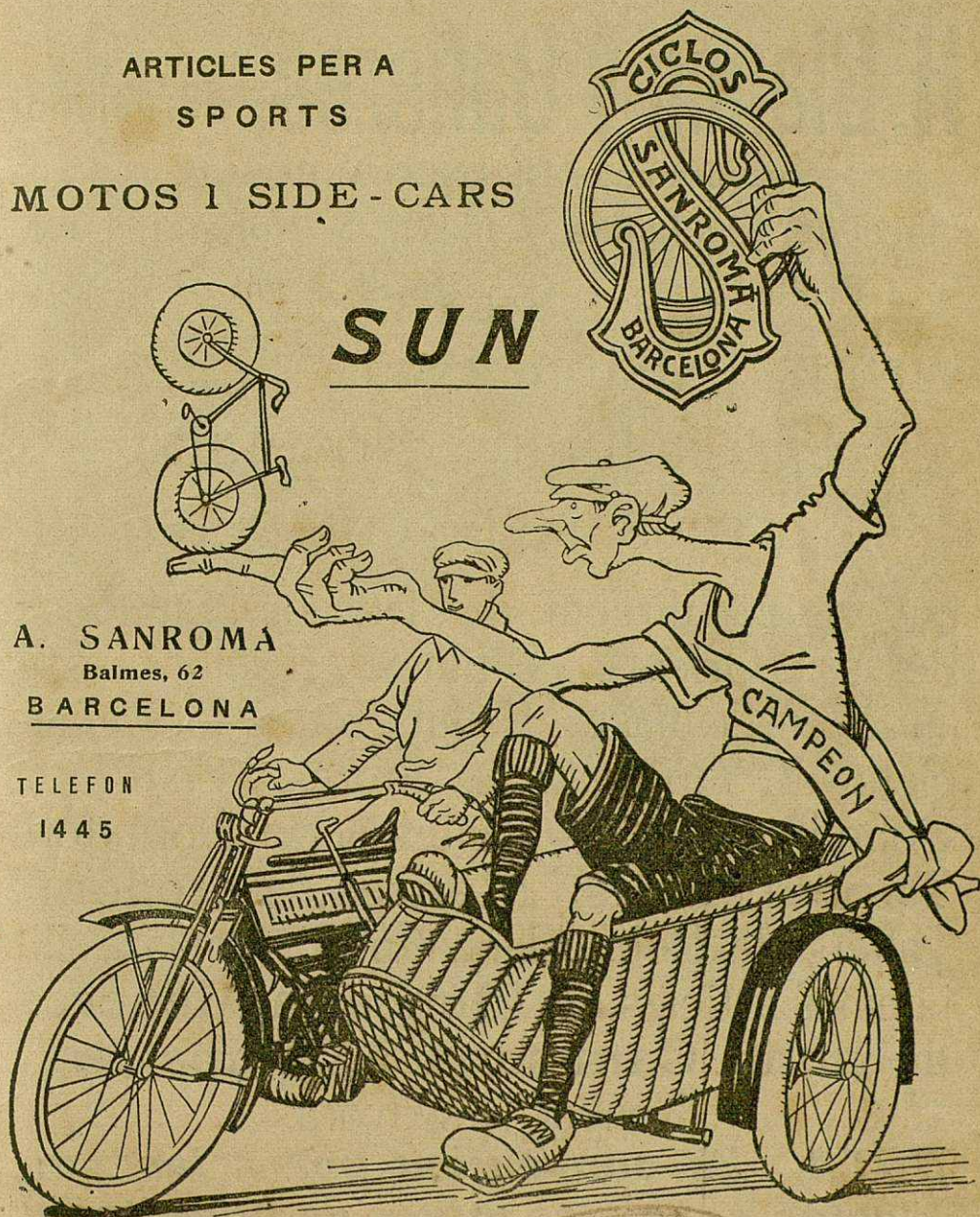
ARTICLES PER A
SPORTS

MOTOS I SIDE-CARS

SUN

A. SANROMA
Balma, 62
BARCELONA

TELEFON
1445

CASINO EL PUERTO
BARCELONA

ALFOMBRES - TAPICERIES

Tot quant se fabrica a Europa per a decorar, se troba en els
GRANS MAGATZEMS A L'ENGROS I AL DETALL

H. Blanco y Bañeres, Barcelona

Successor de BLANCO Y BOSCH

Plaça de St. Jaume, Call 21, S. Honorat, 1 i 3
i Fruita, 2. TELEFON 190 A

Grans existències.

Últimes Novetats.

Preus sens competència.

Importació directa de Tapiços, Smirna i Perses (Orient). Últimes creacions, estil antic, en Damasc, Velluts, etc. Jocs complets de Cortinatges, Stores, *Visillos* i Cobrellits de Tul i Puntetes per a Dormitori. **Tapets, Pells, Mantes, Edredons.** Tallers de Roba blanca per a taula i llit i demés articles de **Llenceria, Gèneros de punt, Camiseria i Equips** per a senyor i senyora.

NOTA. *Es convenient per a les carpetes saber les mides de l'habitació.*